

תוכן עניינים

חלק א': חוק הנאמנות, התשל"ט-1979 - הדין - דברי הסבר וההלכה	1
שער א': הדין	1
פרק א': חוק הנאמנות, התשל"ט-1979	1
פרק ב': תקנות הנאמנות (דרכי השקעת כספי הקדש ציבורי), התשס"ד-2004	9
פרק ג': חוק הנאמנות - הצעת חוק	15
שער ב': החוק דברי הסבר והלכה	21
פרק א': מהות הנאמנות - סעיף 1 לחוק	21
1. כללי	21
2. הגדרתה של נאמנות	21
3. חובתו של נושא המשרה לפעול לטובת החברה	24
4. פיצוי בגין הפקעת קרקע שהופקעה	25
5. פסק-דין חלקי בטענת אורט ישראל כי לא הועברו אליה מלוא כספי התרומות שגויסו למענה בנאמנות על-ידי הרשת העולמית	26
6. הבורסה הפרה בהתנהגותה את חובת הנאמנות	27
7. כתב ההקדש הוא פרי פעולה רצונית של יוצרו, שהדין נותן לו תוקף. לכן מתבקשת השלמת הוראותיו של חוק הנאמנות בנושא של נאמנות על-פי כתב הקדש	28
8. כופר חניה "כמס" - המשלם לקרן חניה איננו "נהנה" - אין נאמנות	30
9. נדחתה הטענה כי הופרה חובת הנאמנות על-ידי הנתבע אשר שימש כנאמן על הכספים	31
10. במקרה דנן אין יחסי נאמנות אף לא נאמנות קונסטרוקטיבית	33
11. נאמנות על סכומים המופקדים בחשבון ההרחבה	34
12. הזכות למתן חשבונית אינה תביעה לקבלת דיווח בלבד אודות החשבונית, היא מחייבת הוכחת זכות, מעין קניינית, בכספים לגביהם מבוקש הדיווח (הוכחת היחסים המיוחדים)	35
13. מימוש נכסי הנאמנות	36
14. על מערכת היחסים בין התובעים לבית הנתבעת חלים הוראות חוק הנאמנות	39
15. המבחן לצורך קביעת מועד תחילת ההתיישנות בתובענה אזרחית מותנה בקיומו של כוח תביעה מהותי בידי התובע לקבלת הסעד לו הוא טוען	41

16.	עיריית ירושלים תעביר לעובדי ניקיון כספים שהחזיקה בנאמנות בגין הפרת הסכם עם מעסיקתן.....	44
17.	החובה לנהוג בכספי הפיקדון בנאמנות, לטובת התובעים ועל-פי הוראות הסכם.....	45
18.	מסירת שיק לחשבון הנתבע ללא הסכם נאמנות.....	47
19.	זיוף חתימת בן המוכרת, או אי-הבנת בן המוכרת על מה הוא חותם.....	48
20.	סמכות עניינית להידרש לתביעה.....	49
21.	חריגים למבחן הסעד לצורך קביעת הסמכות העניינית.....	50
22.	האם בעת כריתת ההסכם בשנת 2015 נתקיימה נאמנות, במסגרתה התובע היה הנהנה והנתבע 3 היה הנאמן וזאת בידיעת הצדדים כפי שטען התובע?.....	51
23.	עילת תביעה המבוססת על יחסי נאמן-נהנה.....	52
24.	האם רישום הזכויות במשק על-שם הנתבע היה בנאמנות עבור התובעת, או שמא מדובר במתנה אותה העניקה התובעת לנתבע?.....	52
25.	יחסי נאמנות ביחס למסמכים.....	53
26.	תפיסת חזקה במקרקעין.....	54
27.	עילה לפירוק הנאמנות.....	54
28.	כאשר זהות הנאמן ידועה ובאפשרותו לנהל את הנכס לטובת הנהנה, אין המדובר ב"נכס עזוב", וזאת גם אם זהות הנהנה איננה ידועה.....	55
פרק ב': יצירה - סעיף 2 לחוק		57
1.	כללי.....	57
2.	קרן פנסיה - יחסי הקרן - הנאמן מול העמיתים.....	57
3.	שלוש הדרכים ליצירת נאמנות המנויות בחוק הנאמנות, אינן מהוות רשימה סגורה.....	59
4.	נאמנות קונסטרוקטיבית.....	60
5.	חוזה היוצר נאמנות לאחר המוות - אינו בעל תוקף משפטי.....	62
6.	רכישת מקרקעין במימון מלא על-ידי פלוני יוצרת חזקה ראייתית משמעותית בדבר זכויותיו, שבכוחה אף ליצור נאמנות לטובת רוכש המקרקעין כאשר הנכס נרשם על-שמו של אחר.....	65
7.	דין הפיקדון.....	66
8.	כל עוד לא כפרו המוכרים בנאמנות ולא הפרו אותה לא נפתח מירוץ ההתיישנות.....	68
9.	יחסי המבקשת וסוכנויות הנסיעות.....	70
10.	הנטל להוכיח שהיה הסכם נאמנות.....	71
11.	הנטל להוכיח את טענת "פורום לא נאות" מוטל על הנתבע הטוען לה.....	73
12.	נאמנות והתיישנות.....	73

13.	דרכי פרשנות צוואה.....	75
14.	חברה לנאמנות.....	76
15.	יכול אדם שיהיה "נאמן" בלא שהנהנה יהיה ידוע וקונקרטי	77
16.	קביעת מעמדו של נאמן.....	79
17.	קיומן של זכויות שביושר אצל הקונה מקים יחס של נאמנות בין המוכר לקונה.....	79
18.	דחיית ערעור בעניין הפרת חובת הנאמנות של המשיבים כלפי הבנק בגין נאמנות שלא נרשמה.....	81
19.	מחלוקת בין שני מפרקים על מעמדו של חיוב בן למעלה מ- 20 שנים של קופת פירוק אחת כלפי רעותה.....	83
20.	שתיקת נאמן לפניית נהנה אינה מהווה כפירה בנאמנות המתחילה את מירוץ ההתיישנות.....	85
21.	שכלול המשכון ותוקפו כלפי נושים אחרים של החייב, נעשה בדרך של הפקדה בשל החזקתן של המניות הנסחרות בבורסה בנאמנות עבור הלקוח.....	87
22.	האם התקיימה נאמנות?.....	88
23.	במקרה דן התקיימו יחסי נאמנות בין התובעת לבין הנתבע - בין מכוח הסכמה שבעל-פה ובין נאמנות משתמעת.....	90
24.	האם הנתבע מחזיק בזכויות בבית כנאמן עבור יורשי המנוחה?.....	92
25.	האם המניות נרשמו על-שם המשיבה במסגרת מנגנון נאמנות?.....	92
26.	שאלת תוקפו של הסכם שנחתם בין המבקש לבין המשיב 1.....	94
27.	האם הוכחה זכותה של התובעת למתן חשבונית מהנתבע מכוח מערכת יחסים מיוחדת ביניהם?.....	94
28.	נאמנות על נכס הקדש.....	95
29.	קונסטרוקציית הנאמנות.....	95
30.	כיצד, יש לפרש את כתב הנאמנות, בנסיבות אותן לא צפו הצדדים, ואשר לא נכללות בלשונו המפורשת?.....	96
31.	סעיף 2 לחוק הנאמנות קובע כי נאמנות נוצרת על-פי חוק, על-פי חוזה עם נאמן או על-פי כתב הקדש. במקרה הנדון, אין חוק היוצר נאמנות, והתובע לא הפנה לחוק כזה, לא נטען כי קיים חוזה ואף אין הקדש. לפיכך לא מדובר על נאמנות לפי חוק הנאמנות.....	97
פרק ג': נכסי הנאמנות - סעיף 3 לחוק..... 99		
1.	כללי.....	99
2.	תביעתו של נהנה אינה מתיישנת, כל עוד הנאמן אינו כופר בכך שהוא מחזיק בנכסי הנאמנות כנאמן ואינו מפר את חובת הנאמנות.....	100
3.	ההענקה - מהותה, תנאיה, ומועדה.....	101
4.	החזקת נכסי הנאמנות וניהולם על-ידי הנאמן.....	103

5.	נאמנות בכספי מע"מ	105
6.	נכס שהיה בנאמנות בידי האפוטרופוס הכללי ולאחר מכן בידי המדינה	106
7.	העוסק כמעין נאמן לכספי הלקוח	108
8.	נכסים כחלק מנאמנות משפחתית	110
9.	אבחנה ברורה בין נכסי הנאמנות לנכסים אחרים	112
10.	לא הוכחו יחסי נאמנות או קונסיגנציה בין המבקש למשיבה	113
11.	הפקדת שיק כחווה היוצר יחסי נאמנות	115
12.	הגנה המוקנית מפני עיקול על-ידי נושה צד ג' המבקש לרדת לנכסי הנאמן, הינה לנכס הנאמנות עצמו	116
13.	איזו משמעות יש להעניק לעובדה (המוסכמת), שביקש המשיב את כספו יותר משלושה חדשים קודם למועד בו נפתחו ההליכים בעניין החברה?	119
14.	גם אם היה ניתן לראות במי שמעביר זכויות אובליגטוריות כנאמן לטובת רוכש הזכויות ממילא הכרה בזכויות אלו הן בכפוף לסעיף 3(ב) לחוק הנאמנות לפיו "אין לרדת לנכס הנאמנות אלא בשל חובות המוטלים עליהם או הנובעים מפעולות הנאמנות" ונוכח הוראות סעיפים 4 ו-5 לחוק הנאמנות היה על פורד לרשום הערת אזהרה בעניין הנאמנות הנטענת לצורך מתן תוקף לנאמנות כלפי הנאמן - הערה לא נרשמה במקרה זה, ולא הועלתה כל טענה שהמפרק או נושה כלשהו בפועל או בכוח או נושה היפותטי ידעו או היה עליהם לדעת על קיומה של הנאמנות	120
121.	פרק ד': רישום הערר - סעיף 4 לחוק	
123.	פרק ה': כוחה של נאמנות כלפי צד שלישי - סעיף 5 לחוק	
1.	כללי	123
2.	היחס בין סעיף 3(ב) לחוק הנאמנות לסעיף 5 לחוק הנאמנות	123
3.	באמצעות מוסד הנאמנות לא ניתן "לעקוף" את ההבחנה בין קניין לחיוב	133
4.	יחסי נאמנות בין קונה למוכר	134
5.	יכולת לרדת לנכסי נאמנות	135
6.	העברת הזכויות בנאמנות מהמנוח למבקשים	137
143.	פרק ו': כספי נאמנות - סעיף 6 לחוק	
1.	כללי	143
2.	בנק איננו מחוייב לפתוח חשבון נאמנות	143
3.	חובותיו של נאמן החייב בהשקעת כספיו של נהנה	144
4.	הפרת חובת הנאמנות מכוח מעמד כנאמן לעניין הכספים שהופקדו לידיו	146

5. הבוררת לא חרגה מסמכותה בקביעתה שעל המבקש להשיב למשיבים את כספם	149
6. אחריות עורך-דין	150
7. עיכוב הליכים מחמת קיומו של "הליך תלוי ועומד"	150
8. פיקדון בנאמנות	151
9. שאלת עיכוב ההליכים בבקשה למתן הוראות, עד להכרעה בבוררות	152
10. שאלת אחריות הנתבעת 1 עו"ד במקצועה, לכספי התובעת, שהופקדו בחשבון נאמנות אותו ניהלה הנתבעת בבנק	152
פרק ז': חשבונות ודיווח - סעיף 7 לחוק	155
1. הדין	155
2. נדחתה בקשת רשות ערעור על החלטה לאשר תביעה ייצוגית נגד חברת פסגות קופות גמל ופנסיה-פסגות מחוייבת כנאמנה של העמיתים וחוסה תחת חובת הדיווח על-פי הוראות סעיף 7 לחוק הנאמנות	155
3. דיני ההתיישנות חלים על יחסי נאמנות	156
4. הטלת אחריות אישית על נאמן	157
5. גביית שכר-טרח והוצאות מתוך כספי נאמנות ללא הרשאה וללא אישור מראש של אסיפת בעלי אג"ח	159
6. מסירת ידיעות נוספות לנהנים היא חובה על הנאמן, חרף הטרדה והזמן שיש להקדיש לכך	160
7. נאמן שהיפר חובותיו על-פי סעיף 7(ב) לחוק	160
8. העלאת טענות בזמן אמת - נדחתה בקשה לקבל את חשבונות הנאמנות	161
9. חובת נאמן למסור דיווחים מסודרים בדבר ניהול כספים	162
10. חובות הנאמן כלפי בעלי היחידות	163
11. מידע הנוגע לשותפות	164
12. חובת הדיווח של הנאמן לנהנים	166
13. נדחתה טענה להפרת חובת הנאמנות של נאמן בטיפול בכספי התובעים	170
14. הנתבע 2 הפר את חובת הנאמנות שלו כנאמן, מקום שלא מסר לתובע מידע על כספי הנאמנות ואף העביר את כספי הנאמנות לנתבע 1 בטרם עת	171
15. מערכת יחסים של נהנה ונאמן, והזכות לקבל את החשבונות	175
16. זכות העיון בפרטי חשבון הנאמנות	177
17. לא ניתן לקבל את הבקשה לתיקון כתב התביעה במתכונתה - הסכם נאמנות	178
18. הזכות לקבלת חשבונות	180

19. הגם שיצחק לורינץ הוא הנהנה משנת 2010 בנאמנות אותה ייסדה סבתו, והמסד הראייתי העלה שהוא ידע כי הנאמנות בה הוא נהנה מתייחסת לקרקעות שבמחלוקת, היתמם יצחק וטען בחקירתו הנגדית שהוא אינו יודע מי הנאמן בנאמנות - בית-המשפט התקשה להאמין בכך. בפרט, משמדובר בנאמנות שנוסדה על-ידי סבתו של יצחק והוראת סעיף 7(ב) לחוק הנאמנות מטילה על הנאמן בנאמנות חובה לתת לנהנים דין וחשבון על ענייני הנאמנות אחת לשנה ובגמר כהונתו, וכן למסור לנהנים ידיעות נוספות לפי דרישתם הסבירה.....181

פרק ח': שכר והוצאות - סעיף 8 לחוק 183

1. הדין 183

2. זכות העיכבון של הנאמן 183

3. דרישת הוצאות בניגוד להסכם בין הצדדים משמעה הפרת חובת הנאמנות..... 184

4. שכר-טרחת בעל מקצוע שנשכר על-ידי הנאמן 184

5. ניגוד אינטרסים בפעולות נאמן - הפעלת זכות עיכוב.....186

6. שכר-טרחת הנאמן וחובת תום-הלב בהתקשרות החוזית לקביעת שכר-הטרחה 187

7. גובה שכר הנאמן בעבר ובעתיד 188

8. סווגה של עסקה כעסקת נאמנות..... 189

9. גביית כספים מכספי הנאמנות 192

10. מי זכאי לכספי הנאמנות?..... 193

11. שכר-טרחת נאמן 194

12. שכר-טרחת נאמן - עתירות מאמץ 196

13. שכר-טרחה מהסכום שנותר בחשבון הנאמנות 197

14. פסיקת שכר-טרחתו של נאמן..... 198

פרק ט': נאמנים אחדים - סעיף 9 לחוק 201

פרק י': חובות וסמכויות - סעיף 10 לחוק 203

1. הדין 203

2. אבחנה בין שליחות לנאמנות 203

3. משמעויותיה של הפרת חובת הנאמנות 205

4. נדחתה בקשת המבקש לאשר לו ייצוג בא-כוח במימון קופת הנאמנות עליה הוא מופקד 207

5. נדחה ערעורה של קרן הפנסיה פסגות - לא נפל פגם בהחלטה לדחות את תביעתה הכספית נגד מנהליה לשעבר בגין הפרת חובות הזהירות..... 208

6. חיוב נאמן בפיצוי עונשי בגין הפרת חובה בלא הוכחת נזק..... 210

7. יחסי שליחות ונאמנות מכח הסכם השיתוף..... 212

8. הפרת חוק הנאמנות 213

9. הפרת חובות הנאמן..... 215

10. תביעה לפיצוי בגין עיכובים בעבודות פיתוח במגרשים לבניה עצמית.....	216
11. נאמן והליכי בזיון בית-המשפט.....	217
12. סעיף 10 לחוק הנאמנות קובע את מסגרת החובות והסמכויות החלות על הנאמן, המתועלות לשמירה על נכסי הנאמנות, ניהולם ופיתוחם לצורך השגת מטרת הנאמנות, כפי שהוגדרו בחוזה, אשר יצר את הסכם הנאמנות. אמת-המידה, שקבע המחוקק, לבחינה - האם מילא הנאמן את תפקידיו באמונה ובשקידה כנדרש, נגזרת מהאופן בו אדם סביר היה נוהג באותן נסיבות.....	217
פרק י"א: כפיפות לתנאי הנאמנות - סעיף 11 לחוק	219
1. כללי.....	219
2. הזכות לקבלת חשבונות כאשר בין הצדדים מתקיימת מערכת יחסים של שליחות, הרשאה, שותפות או נאמנות.....	220
3. האם המערערת זכאית ליתרת התמורה מכוח יחסי הנאמנות בין הצדדים?.....	222
4. הפרת חובת הנאמנות.....	224
פרק י"ב: אחריות - סעיף 12 לחוק	227
1. הדין.....	227
2. כללי.....	227
3. החובה בין נאמן לנהנה שהפקיד אצלו נכנס בנאמנות.....	228
4. הפרת חובת הנאמנות והשלכותיה.....	230
5. הפרת חובת הנאמן לשמור על נכסי הנאמנות.....	231
6. תשלומים שנטל עו"ד מכספי העזבון כנושה של העזבון.....	232
7. גדר סמכותו של בית-המשפט בהליך למתן הוראות.....	233
8. שטר הנאמנות - "ניטרול" זכות ההצבעה.....	235
9. מחלוקת בין צדדים לחוזה לגבי השימוש בכספים המצויים בידי נאמן.....	236
10. עתירה לבית-המשפט להורות כיצד עליו לפעול בנוגע לשטרות להעברת מניות שהופקדו בנאמנות כעורך דינה של החברה.....	237
11. כספי הלוואה בנאמנות.....	239
12. פרשנות שטר הנאמנות.....	241
13. הנאמן חייב לשמור על נכסי הנאמנות ולנהלם, אך אין לו זכות מוקנית להצביע או לכנס אסיפות מכוחן של המניות שבמחלוקת.....	242
14. תפקידיו וחובותיו של הנאמן.....	244
15. האם יכולים התובעים להגיש את התביעה במעמדם ובתפקידם כנאמנים עבור קבוצת רכישה?.....	245

16.	אין חוזה נאמנות בין התובעת לבין הנתבע ואין כל תשתית עובדתית לטענה כי התובעת מסרה את הרכב בנאמנות לנתבע על-מנת שימסור אותו לחברה.....	246
17.	שכר-טרחה ראוי בגין החזקת הכספים בנאמנות.....	250
18.	חיובו של הנתבע כנאמן על כספי המנוח.....	254
19.	הפרת הסכמי נאמנות.....	255
20.	טענה להפרת יחסי נאמנות בין התובעים לבורסה ליהלומים.....	256
21.	תשלום ריבית חובה בגין עיכוב בתשלום דיבידנדים.....	258
22.	חובת אמון בין מתווך מקרקעין לבין הלקוח.....	259
23.	שאלת חובתו של הנאמן לפי דין להגיש לבית-משפט של חדלות פירעון בקשה למתן צו פתיחת הליכים נגד מנפיק האג"ח.....	261
24.	בית-המשפט המוסמך לדון בתובענה לפי חוק הנאמנות.....	261
25.	סמכות בית-המשפט לדון בתובענה.....	262
26.	על הנאמן (המבקש) להמשיך להחזיק בכספי הנאמנות, עד שיסתיימו ההליכים להסדרת חריגות.....	263
27.	למבקשת חובה לפתח את נכסי הנאמנות אולם לצד חובה זו עליה לשמור על נכסי הנאמנות ולפעול להשגת מטרות הנאמנות.....	263
	פרק י"ג: איסור טובת הנאה - סעיף 13 לחוק	265
1.	כללי.....	265
2.	הענקת טובת הנאה לנאמן מתוך נכסי הנאמנות.....	266
3.	הפרת חובת הנאמנות במכירת מקרקעין משותפים.....	267
4.	איסור על נאמנים להפיק לעצמם טובת הנאה מנכס הנאמנות.....	268
5.	חשיבותה, משקלה ועוצמתה של חובת האמון.....	270
6.	הסכם פשרה בתביעה ייצוגית שעיקרו בהשבת זיכויים ללקוחות וכי זיכויים המגיעים ללקוחות שלא ניתן לאתר יועברו לחשבון נאמנות ויתרמו בחלוקה שווה.....	271
7.	היעדר עילה - אישור להסכמים מיוחדים בלבד כגון הסכמים לפי סעיף 13 לחוק.....	272
8.	יצירת מנגנון מלאכותי ומיותר של משיכת הכספים לחשבון נאמנות שלא היה בו צורך או תועלת מלבד תועלת לנתבעים עצמם.....	274
9.	גביית עמלות הגבוהות מן המותר.....	275
10.	חובות אמון, נאמנות וגילוי המוטלות על חברה מנהלת.....	276
11.	כספי נאמנות שהופקדו אצל נתבע 1, שהינו עורך-דין.....	276
12.	קיומה של הסכמה על נאמנות.....	277
13.	טענה לרישומים שנעשו במרמה בפנקסי החברה.....	277

14. במקרה הנדון הפר הנתבע 1 אף את החובה המוטלת עליו, להעביר ללקוחותיו, בהקדם האפשרי, כל סכום שהגיע לידיו בעבורם ולהימנע מהפקת טובת הנאה לעצמו בכספים אלו 278

פרק י"ד: ביטול פעולות - סעיף 14 לחוק 281

1. כללי 281

2. יחסי נאמנות מכוח הסכם והפרת ההסכם 281

3. התרופה להפרת חובת האמונים 283

4. הפעלת סמכות בית-משפט לביטול עסקת מכר מכוח סעיף 13 לחוק 284

5. חובת הנאמנות הנוגעת לכספים 286

6. תביעת חוב להשבת כספים מכוח חוק הנאמנות 288

7. אין חובה לצרף את רוכש המקרקעין כצד להליך פירוק השיתוף 289

פרק ט"ו: דין ריווח אסור - סעיף 15 לחוק 293

1. הדין 293

2. שכר המגיע בגין נאמנות שהופרה 293

3. מכירת בית על-ידי הנאמן לעצמו 293

4. משיכת הוצאות מקופת כינוס ללא אישור 293

פרק ט"ז: נכסי נאמנות שנתבטלה - סעיף 16 לחוק 295

1. כללי 295

2. לא הוכחו יחסי נאמנות 295

3. מיצוי מטרת הנאמנות 297

פרק י"ז: נאמנות על-פי כתב הקדש - סעיפים 17 עד 24 לחוק 299

1. הדין 299

2. יצירת הקדש 300

3. דרכי יצירתו של הקדש 301

4. יצירת הקדש - היעדר כתב הקדש - סעיף 17(ג) לחוק 302

5. נדחה ערעור על צו האוסר ביצוע פעולות בניה בנכס הקשור לבית הכנסת האר"י בעיר העתיקה בצפת 303

6. מינוי נאמן הקדשות 304

7. חובות הנאמנות כלפי הקדש 305

8. הסמכות לדון בהקדש ציבורי 306

9. קיומו של הקדש 307

10. מנהלי העזבון הפכו להיות נאמני ההקדש 308

11. קיום החיובים 309

12. הליך מתן הוראות - האם הליך מתאים? 310

13. האם בית-המשפט מוסמך להכריז באופן אינצידנטלי על קיומו של הקדש לפי סעיף 17(ג) לחוק הנאמנות, מבלי שננקט הליך נפרד לעניין זה? 312

314.....	14. הכרזה על קיומו של הקדש באופן אינצידנטלי
316.....	15. הסמכות לשנות שטר הקדש
317.....	16. הסמכות לדון בתובענה בענייני הקדש
318.....	17. נאמנת ההקדש
319.....	18. הסמכות לדון ביצירתו ובהנהלתו הפנימית של הקדש דתי
320.....	19. הקדשים דתיים
	20. נדחתה עתירה שהגישו תושבי הכפר סילוואן נגד האפוטרופוס הכללי לאחר שהוציא תעודת שחרור ביחס למקרקעין שבו הם מתגוררים המוכר כהקדש
321.....	21. הוראות כתב ההקדש
323.....	22. רישום הערה בדבר קיומו של הקדש
324.....	23. נדחתה תביעת מינוי המבקשת כנאמן בלעדי להקדש
326.....	24. אחרי תחילת ההקדש אין יוצרו רשאי לשנות את תנאיו או לבטלו, אלא אם שמר לעצמו זכות זו בכתב ההקדש או שבאו על-כך הסכמת הנהנים או אישור בית-המשפט
327.....	25. בעלות על קרקע ויצירת הקדש
329.....	26. הצהרה של קיומו של הקדש
330.....	27. שינוי או ביטול הוראה מכתב הוראות ההקדש
332.....	28. נתקבלה בקשה להכריז על קרן עבור ילדים בעלי צרכים מיוחדים כהקדש ציבורי
329.....	29. לא הובאה ראיה כלשהיא כי "מטרות הנאמנות" היו הוצאת הכספים שיופקדו בחשבון הנאמנות לצורך ספציפי זה או אחר
333.....	30. ניתן לראות בתובעים נאמנים של ההקדש שעליהם לפעול למטרות שנקבעו על-ידי יוצר ההקדש
334.....	31. הקדש דתי או ציבורי
337.....	32. זכויות ההנאה בהקדש
338.....	33. הגשמת מטרת ההקדש
340.....	34. סמכות שבגררא לדון הנושא הקדש
341.....	35. המתווה המוצע מטעם הנאמן
342.....	36. ניהול נכסי העיזבון וקיום הוראות המנוחה בצוואתה
343.....	פרק י"ח: הקדש ציבורי - סעיפים 25 עד 35 לחוק
345.....	1. הדין
346.....	2. הקדש ציבורי אינו אישיות משפטית
347.....	3. סמכותו של נאמן ציבורי
348.....	4. מעמד נאמנה כמוציאה לפועל של צוואה
349.....	5. סמכותו של נאמן של הקדש ציבורי לפנות לבית-המשפט בבקשה למתן הוראות
350.....	6. אין הקדש ציבורי במקרקעין
351.....	פרק י"ט: הנאמן הציבורי - סעיף 36 לחוק
353.....	

פרק כ': שונות - סעיפים 37 עד 45 לחוק	355
1. הדין	355
2. יצירת הקדש ציבורי - נדחתה טענת עורכי-דין לפיה יש למחוק את הערעור ככל שהוא מופנה כלפיהם	356
3. הנאמן אינו כפוף להליך הבוררות בין יתר הצדדים	358
4. סמכות ניהול פנימי של הקדש	361
5. חובת הנאמנות של גוף דו-מהותי	362
6. קבלת ערעור על שאלת קיומו של הקדש לצרכי צדקה בנכס בשכונת הבוכרים בירושלים	363
7. רישום זכויות על-שם הקדש דתי שנוסד לפני חוק הנאמנות	366
8. ההסדרים החלים על חברה לתועלת הציבור, כמשמעותה בחוק הנאמנות לבין חברה שמטרותיה ציבוריות	367
9. המערער אינו נאמן, אינו נהנה ואינו יוצר הנאמנות. האם המערער הינו בגדר "מעוניין בדבר"?	368
10. הסמכות לדון בהקדשים ציבוריים	369
11. סכום כספי הנאמנות לקביעת הסמכות לדון לפיהם	371
12. נכס כהקדש	372
13. סמכות בית-משפט לפי חוק הנאמנות	374
14. בחינת נאמנות, שאינה מתממשת כראוי, על-ידי בית-המשפט	375
15. יחסים של נהנה ונאמן	377
16. שאלת הסמכות העניינית ביחס לסעד למתן חשבונות	378
17. סמכותו העניינית של בית-המשפט לפי סעיף 37 לחוק הנאמנות	379
18. מהות היחסים בעת מסירת הפיקדון	381
19. אין מקום להמשיך לעכב את הכספים המצויים בחשבון הנאמנות	382
20. בעלות של הנאמנים על נכסי ההקדש היא זכות מוגבלת השונה מבעלות במונח הקנייני הרגיל	385
21. יחסי אמון וקביעת סמכות בית-משפט לדון בתביעה	386
22. בעלות של הנאמנים על נכסי ההקדש היא זכות מוגבלת השונה מבעלות במונח הקנייני הרגיל	387
23. הוצאת כספים שלא למטרות הנאמנות	389
24. סמכות עניינית לדון בתביעה	390
25. שחרור הכספים המצויים בנאמנות	393
26. קביעת הערכאה הנכונה וסמכות עניינית	395
27. בית-המשפט המוסמך לפי החוק, למעט לעניין הליכים מסויימים שאינם במקרה דנן, הוא בית-המשפט המחוזי	397

28.	לא בכל מקום בו צד טוען כי צד אחר חב לו חובת נאמנות, מדובר ב"תביעה לפי חוק הנאמנות" אשר יש לבררה בבית-משפט המחוזי.....	398
29.	נאמנות מכללא.....	399
30.	סמכות עניינית נקבעת על-פי מבחן הסעד ולא על-פי מבחן העילה.....	399
31.	סמכות עניינית על-פי חוק הנאמנות.....	401
32.	הסמכות לדון בתובענה הכוללת גם טענה להפרת חובת הנאמנות.....	402
33.	האיזון הראוי בזכות הגישה לערכאות.....	404
34.	הפרת חובת נאמנות.....	405
35.	נאמנות במקרקעין ולא בזכויות "ישירות" במקרקעין, הסמכות העניינית לדון בנושאים שמוסדרים בו נתונה לבית-המשפט המחוזי.....	406
36.	לשאלת הסמכות אין לתור במהותו של הנכס, שלשמו נקשרה הנאמנות. התשובה מצויה בעצם הרעיון של נאמנות.....	407
37.	המוסמך לדון בעניין הנאמנות הוא בית-המשפט המחוזי.....	409
38.	יש להבדיל בין טענה שעניינה מוסד הנאמנות על-פי חוק הנאמנות, לבין טענה שעניינה יחסי נאמנות, כגון יחס נאמנות שנוצר בעקבות שליחות.....	410
39.	מתן הוראות לנאמן.....	411
40.	תביעה שעיקרה והקשורה בטבורה למוסד הנאמנות תידון בבית-המשפט המחוזי, וכזו היא התובענה דנן.....	411
41.	תביעה חוזית וכספית המסתמכת על הוראות חוק הנאמנות.....	412
42.	תוקף ההקדשה.....	412
43.	הסמכות העניינית לדון בתביעה נתונה לבית-הדין הרבני.....	413
44.	נאמני ההקדש.....	414
45.	קיומו של הקדש להסדרת מעמדם של הכתרים והטיפול בהם.....	414
46.	הצהרה שהנכס הוא הקדש ציבורי למטרת בית כנסת.....	415
47.	התרשלות הבנק עולה גם מניהול החשבון ובכללו העברת הכספים מחשבון הנאמנות תוך חיסול כמעט מוחלט של כספי התובע.....	415
חלק ב': דיני הנאמנות ומוסדות או יחסים משפטיים		
417	שונים	417
417	שער א': מבוא	417
417	פרק א': כללי	417
419	פרק ב': יחסי נאמנות וצורות משפטיות שונות	419
421	שער ב': היחס בין שליחות ונאמנות	421

421.....	פרק א': שליחות או נאמנות - אבחנה
423.....	פרק ב': יפוי-כוח בלתי-חוזר ונאמנות
425.....	פרק ג': יחסי נאמנות והכרה בחובת גילוי מקיפה, בעלת מרכיב קוגנטי, בעולמן של קבוצות הרכישה
437.....	שער ג': הנאמנות ויחסי בנק-לקוח
437.....	פרק א': כללי
439.....	פרק ב': הבנק, הנאמן וחשבון הנאמנות
443.....	שער ד': שותפות - יחסי נאמנות בין השותפים
443.....	פרק א': כללי
447.....	פרק ב': חובת נאמנות בין שותפים
449.....	פרק ג': השימוש בנכסי השותפות - סעיף 33 לפקודה
451.....	פרק ד': שותפות מוגבלת ציבורית - פרק 1 לפקודת השותפויות - תיקון מס' 5
451.....	1. הדין - סעיפים 65א, 65כד, 65לז, 65לח, 65לט ו- 65מ לפקודה
453.....	2. כללי
455.....	שער ה': החובות החלות על עורכי-הדין
455.....	פרק א': חובת עורך-דין ללקוחו
455.....	1. אחריות עורכי-דין במישור החוזי-הנזיקי ומכוח חוק הנאמנות
458.....	2. החבות החוזית
459.....	3. החבות הנזיקית - יסודותיה של עולת הרשלנות ונטל ההוכחה
459.....	3.1 כללי
474.....	3.2 סדר בחינת רכיבי עולת הרשלנות ואופן הבחינה של חובת הזהירות
477.....	פרק ב': מהותה של חובת הנאמנות החלה על עורכי-דין
479.....	פרק ג': חובת הנאמנות ביחסי סניגור פלילי ולקוח
481.....	פרק ד': חובת הנאמנות בעין חוק לשכת עורכי-הדין וכללי לשכת עורכי-הדין
483.....	פרק ה': דוגמאות ותקדימים
483.....	1. חובות המוטלות על עורך-דין המחזיק בכספי נאמנות
485.....	2. למערערים כ"נהנים" נתונה זכות העקיבה אחר תחלופו החפצי של נכס הנאמנות
487.....	3. עורך-דין התרשל בייצוג, בכך שעיכב העברת כספים מחשבון הנאמנות אל חשבון הפרוייקט
489.....	4. חובת הנתבע כעורך-דין מתחזקות שבעתיים נוכח היותו נאמן לכספים

5. עורך-דין לא שמר על נכסי הנאמנות, ולא מילא את תפקידו "באמונה ושקידה" כפי שנאמן סביר היה נוהג באותן הנסיבות.....	492
6. גניבת כספי נאמנות.....	493
7. עורך-דין ששימש ככונס נכסים ישלם פיצויים בסך 306,559 ש"ח בגין משיכת הוצאות שלא כדין.....	494
8. האם הפרו הנתבעים את חובת הנאמנות המוטלת עליהם והאם התנהלות זו אכן גרמה לתובעת נזק כספי?.....	495
9. פתיחת חשבון נאמנות בבנק.....	498
10. מעילת עורך-דין בכספי התמורה שהופקדו אצלו בנאמנות.....	500
11. המחאה שנמשכה מחשבון נאמנות.....	502
12. התנהלות הנתבע פגעה באופן אנוש באמון הציבור במוסד הנאמנות.....	503
13. נדחתה טענה להפרת חובת הנאמנות של הנתבעת.....	506
14. שכר-טרחה המעוכב בחשבון נאמנות.....	508
15. האם הנתבע התרשל והפר את חובת הזהירות והנאמנות המוטלת עליו כלפי התובעת?.....	510
16. עיכוב הכספים בחשבון התובע.....	511
17. חובת הזהירות של עורך-דין כלפי לקוחו.....	512
18. נדחתה תביעת צד להסכם שותפות נגד עורך-הדין שערך את ההסכם בטענה כי זה הפר כלפיו את חובת הנאמנות.....	516
19. האחריות לעריכת הסכם שכר-טרחה מוטלת על עורך-הדין, ואולם היעדרו של הסכם כאמור אין משמעותו היעדר זכאות לשכר-טרחה ראוי.....	518
20. הנתבע הפר את חובת הנאמנות שלו כלפי לקוחו ועליו להחזיר את הסכום שהתקבל לידי התובע.....	520
21. סכומים אשר הופקדו אצל עורך-דין בנאמנות.....	521
שער ו': דיני חברות.....	525
פרק א': מבוא.....	525
פרק ב': חברה לתועלת הציבור.....	527
1. כללי.....	527
2. רישום נאמן במרשם בעלי מניות - סעיף 131 לחוק החברות.....	529
3. חברה לרישומים - סעיף 132 לחוק החברות.....	530
4. מרשם בעלי המניות כראיה - סעיף 133 לחוק החברות.....	531
5. בעל מניה בחברה ציבורית - סעיף 177 לחוק החברות.....	532
שער ז': תביעה נגזרת.....	537
פרק א': מבוא.....	537
פרק ב': הזכאים להגיש את התביעה.....	539
פרק ג': מה בין תביעה נגזרת לתביעה אישית.....	541
פרק ד': הוכחת הפרת זכות.....	543

פרק ה': התנאים לצורך הגשת תביעה נגזרת - סיכום	545
שער ח': הסכם נאמנות - דיני חוזים - עקרון תום-הלב	547
פרק א': הסכם הנאמנות	547
פרק ב': תורת תום-הלב וחובת ההגינות	549
פרק ג': "תום-לב" - עיקרון על	551
פרק ד': תום-לב סובייקטיבי - תום-לב אובייקטיבי	553
פרק ה': סעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973	555
1. מבוא	555
2. קיום בתום-לב - סעיף 39 לחוק החוזים	557
2.1 כללי	557
2.2 סעיף 39 לחוק ודוקטרינה בדבר השתק באמצעות מצג	558
2.3 השימוש בזכות הנובעת מחוזה	558
2.4 קיום הסכם תיווך	558
2.5 יחסי עובד מעביד	559
2.6 יחסי בעלי דירות בבית משותף	559
3. ערעור על דחיית תביעה לאכיפת תניה בדבר פיצוי מוסכם	560
4. אי-התרעה על עיכובים	562
פרק ו': סעיף 12 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973	567
1. תום-לב במשא-ומתן - סעיף 12 לחוק החוזים	567
1.1 כללי	567
1.2 עובדות מהותיות	567
1.3 מחדל או אי-גילוי	567
1.4 קיומו של פער ממשי במידע	567
1.5 החובה תולדה של האמון המתחייב בין הצדדים	567
1.6 הטעיה או מצג שווא-כלל "יזהר הקונה"	568
1.7 דאגה לאינטרס האישי באורח הוגן	568
1.8 פרישה ממשא-ומתן בתום-לב תיעשה	568
1.9 פיצויי קיום לפי סעיף 12 לחוק	569
1.10 הטמעת העיקרון בדיני תאגידיים	570
1.11 דיני תיווך - מתווך "קש"	571
1.12 הליכי מכרז	571
1.13 התנהלות שלא בתום-לב בהליך הרשמה	571
1.14 הסתרת שווי רכב	571
1.15 קשיי מימון והסתרת יכולת	571
2. דוגמאות ותקדימים	572
2.1 ערעור על דחיית בקשה לאסור לעשות כל דיספוזיציה בדירה מסויימת	572
2.2 האם בהתאם להסכם מכר מקרקעין היתה מוטלת חובת גילוי "בהתאם לנסיבות"?	574

576.....	2.3 פיצויים בשל הפרת חוזה
578.....	2.4 האם קיימות זכאות לפיצויים בגין הרווח שנמנע מאי-קיומו של החוזה?
579.....	2.5 אכיפת חוזה למכירת דירת נופש
581.....	2.6 תשלום דמי שדכנות על-סמך שטר התחייבות
584.....	2.7 אי-קיום זכרון דברים להקמת בית מלון
586.....	2.8 האם ניתן להטיל חבות בפיצויים לפי סעיף 12(ב) לחוק החוזים (חלק כללי) על מי שאינו צד לחוזה?
589.....	פרק ז': תחולה - סעיף 61 לחוק החוזים
589.....	1. כללי
590.....	2. תום-לב בניהולו של ההליך המשפטי - החלתו באמצעות סעיף 61 לחוק החוזים
591.....	פרק ח': חוק החוזים (תרופות), התשל"א-1970
591.....	1. תנאים לאכיפה - סעיף 4 לחוק
591.....	1.1 כללי
592.....	1.2 הציווי "רשאי" ושערוך
593.....	1.3 ביצוע חיובים "בקירוב" ועיקרון תום-הלב
593.....	1.4 תמצית ההלכה הפסוקה
594.....	2. פטור בשל אונס או סיכול חוזה - סעיף 18 לחוק
594.....	2.1 כללי
596.....	2.2 קרבה רעיונית בין עיקרון הסיכול ועיקרון תום-הלב - התפתחות בפסיקה
598.....	2.3 תמצית ההלכה הפסוקה
598.....	2.3.1 "אין הסיכול כשלעצמו מביא לבטלותו או לנפסדותו של החוזה"
598.....	2.3.2 השבה
598.....	2.3.3 שביתה
599.....	2.3.4 פגעי טבע
600.....	2.3.5 תאונה
600.....	2.3.6 מבצע "צוק איתן"
601.....	2.3.7 מות השוכרת
601.....	2.3.8 רכישת מנוי - מניעת שימוש
601.....	3. תרופות - סעיף 7 לחוק ועקרון תום-הלב
601.....	3.1 כללי
602.....	3.2 מהו הדין בנסיבות בהן מעוניין המפר לרפא את ההפרה? האם יש בנכונותו זו בכדי לאיין את זכות הביטול מכוח עיקרון תום-הלב?
608.....	3.3 הפיכת חיוב עצמאי למקביל/שלוב מכוח עיקרון תום-הלב

608.....	4. פיצויים ללא הוכחת נזק - סעיף 11 לחוק
608.....	4.1 כללי
610.....	4.2 "אשם תורם" - עיקרון תום-הלב והפחתת הפיצוי
615.....	שער ט': ירושה וצוואות
615.....	פרק א': מבוא
617.....	פרק ב': יצירת נאמנות בעל-פה מול האיסור בחוק הירושה
619.....	פרק ג': מסירת קביעה וסמכות בחירה - סעיף 29 לחוק הירושה
	פרק ד': צוואה בלתי-חוקית, בלתי-מוסרית, בלתי-אפשרית ונוגדת את
623.....	תקנת הציבור - סעיף 34 לחוק הירושה
623.....	1. כללי
	2. הוראת המצווה פסולה מכיוון שיש בה התנאה על הוראת חוק
624.....	קוגנטית, שבלתי-ניתנת להתנאה
627.....	פרק ה': תפקידים - סעיף 82 לחוק הירושה
א85	פרק ו': השקעת כספים והדרכים להשקעת כספי עזבון - סעיף
631.....	לחוק
651.....	שער י': דיני מקרקעין ויחסי נאמנות
651.....	פרק א': זכויות במקרקעין והנאמנות
653.....	פרק ב': עסקאות נוגדות וחזקת השיתוף
653.....	1. חזקת השיתוף ומעמדה
654.....	2. הזכות שמקנה חזקת השיתוף
657.....	פרק ג': תוקפו של רישום
657.....	1. מקרקעין מוסדרים
	2. מקרקעין בלתי-מוסדרים ונטל ההוכחה הרובץ על הטוען נגד
659.....	רישום
	3. סוגי נאמנות: נאמנות ב"שם מושאל" והקדש וסעיף 125 לחוק
660.....	המקרקעין
663.....	4. סעיף 125 לחוק המקרקעין ושליטת זכויות שביושר
665.....	5. הקדש דתי-יהודי
666.....	6. קרקעות "מוקופה"
666.....	7. ההבדל בין קרקע "מירי" לקרקע "מולק"
667.....	8. "נאמנות קונסטרוקטיבית"
671.....	פרק ד': דוגמאות ותקדימים
671.....	1. נאמנות במקרקעין
672.....	2. נאמנות בנכס
674.....	3. זכויות במקרקעין כזכות בעלות הנמצאת בנאמנות
677.....	4. עסקת נאמנות או בהעברה ב"שם מושאל"
	5. דירקטורים בחברה, הפרו את חובת האמונים אותה חבים הם
679.....	לחברה
680.....	6. נאמנות שהיא שליחות נסתרת

682.....	7. יחסי נאמנות בין ההורים לבין האחים על אודות הבית
683.....	8. החזקת מקרקעין בנאמנות
9.	על המפרקים חלות חובות נאמנות כלפי החברה, וחובות אלה כוללות
685.....	חובת נאמנות וגילוי מרבי
687.....	10. עסקאות בנכסי הנאמנות
688.....	11. קיומה של נאמנות קונסטרוקטיבית
12.	זכות כלל הרוכשים להביע עמדתם בהליך שמשמעותו חילופי
690.....	הנאמנים מטעם
13.	האם סעיף 4.9 לזכרון הדברים מהווה הסכם שכר-טרחה
691.....	מחייב?
692.....	14. רכישת מקרקעין תוך הפרת חובות נאמנות
695.....	15. כספי תמורת דירה כחלק מנכסי הנאמנות
16.	דרישה יסודית בקיום יחסי נאמנות היא כי נכסי הנאמנות יוחזקו
696.....	בנפרד מנכסים אחרים של הנאמן או בדרך אחרת המאפשרת הבחנה
17.	ביניהם
697.....	17. העברת זכויות בחנות שנרכשה בנאמנות
698.....	18. החזקת מקרקעין בנאמנות
19.	התקבלה תביעת מתווך כי במסגרת עסקת המכר הבטיחו הרוכשים
700.....	למתווך כי יקבל 25% ממניות החברה שרכשה את הנכס וכי מניות אלה
20.	יוחזקו עבורו בנאמנות
702.....	הסכם שיתוף באספקלריה של דיני הנאמנות
שער י"א: חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963	
707.....	ויחסי נאמנות
707.....	פרק א': מבוא
709.....	פרק ב': הקניות לנאמן, אפוטרופוס וכיוצא באלה - סעיף 3 לחוק
713.....	פרק ג': העברה מסויימת של זכות מנאמן - סעיף 69 לחוק
713.....	1. כללי
717.....	2. סיכום
719.....	פרק ד': הודעה על נאמנות - סעיף 74 לחוק
721.....	פרק ה': גביית המס ממכירה באונס
725.....	פרק ו': הארכת מועד - סעיף 107 לחוק
725.....	1. הדין
725.....	2. כללי
727.....	3. סקירה היסטורית
735.....	פרק ז': דוגאות ותקדימים
735.....	1. האם מדובר בהעברת זכויות בין נאמן לנהנה אשר חל עליה
736.....	פטור?
736.....	2. האם העברת הכספים "מנאמן" ל"נהנה" הינה עסקה?

3. רשות המיסים תהיה רשאית לממש שתי דירות של אב שחייב מעל 3 מיליון ש"ח - ההורים לא הוכיחו כי החזיקו את הדירות בנאמנות עבור ילדיהם..... 738

שער י"ב: פקודת מס הכנסה (נוסח חדש) ודיני הנאמנויות 741.....

פרק א': הדין 741.....

פרק ב': כללי 759.....

1. היסטוריה חקיקתית..... 759

2. הנאמנות על-פי פקודת מס הכנסה..... 760

פרק ג': האם ההוראה בפרק הנאמנויות שבפקודה, לפיה הקנייה לנאמן לא יראו אותה כמכירה לעניין חלק ה' לפקודה, מהווה הסדר שלילי 763.....

שער י"ג: סוגיות משפטיות שונות ודיני נאמנות 765.....

פרק א': התיישנות 765.....

1. כללי..... 765

2. דיני ההתיישנות חלים על יחסי נאמנות..... 766

3. תביעתו של נהנה אינה מתיישנת כל עוד הנאמן אינו כופר בכך שהוא מחזיק בנכסי הנאמנות כנאמן, ואינו מפר את חובת הנאמנות..... 767

4. התיישנות שלא מדעת..... 769

5. התיישנות על תביעה להשבת כספי נאמנות..... 771

6. על בית-משפט המחוזי לחזור ולברר לגופו של עניין תביעה שדחה מחמת התיישנות..... 772

פרק ב': יחסי נאמנות ומתן חשבונות..... 775